

národní
úložiště
šedé
literatury

Stav životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky v roce 2007: Porovnání krajů

CENIA, česká informační agentura životního prostředí
2008

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-315852>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Licence Creative Commons Uveďte původ 4.0

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 19.04.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Zdraví

HLUKOVÁ ZÁTĚŽ

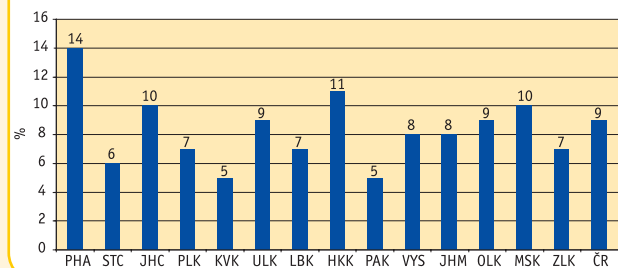
V současné době patří hluk k významným ukazatelům kvality životního prostředí a faktorem ovlivňujícím zdraví obyvatel. V roce 2007 bylo v České republice dokončeno zpracování I. etapy strategických hlukových map pro silniční, železniční a leteckou dopravu, a to pro aglomerace s více než 250 000 obyvateli. Pořizovatelem strategických hlukových map bylo Ministerstvo zdravotnictví. Za hlavní zdroj hluku je jednoznačně identifikována silniční doprava. V současné době se počet obyvatel celodenně dotčených hlukem ($L_{dn} = 70$ dB) odhaduje na 258 800 (2,5 %), počet obyvatel vystavených nadměrné hodnotě hluku pro rušení spánku ($L_n = 60$ dB) se odhaduje na 319 600 (3 %). Toto číslo však není definitivní a po ukončení hlukového mapování bude pravděpodobně vyšší. V aglomeracích (v Praze, Ostravě a Brně) je nadměrné hodnotě hluku pro rušení spánku vystaveno více než 10 % obyvatel.

ALERGICKÁ ONEMOCNĚNÍ A ASTMA

Vzestup počtu alergických onemocnění, zejména astmatu, byl největší především v 70. až 90. letech 20. století, kdy se uvádělo až zdvojnásobení prevalence v průběhu jedné dekády. Nejčastějším onemocněním je alergická rýma pylová, atopický ekzém a astma. Výskyt v dětském věku je zřetelně vyšší než u dospělých. V současné době se zvyšuje nejen počet dětí trpících alergickým onemocněním celkově, ale také trpících astmatem. Astma se v průběhu 90. let 20. století stalo jedním z nejčastějších chronických onemocnění vůbec.

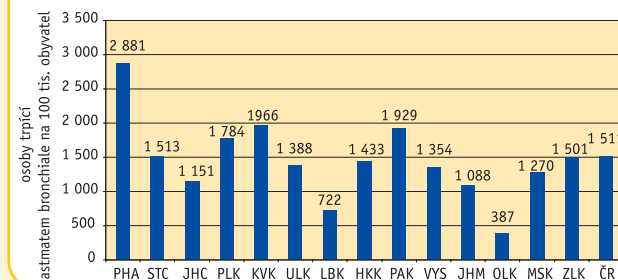
Zhoršená kvalita ovzduší je jedním z faktorů, který se dává do spojitosti s výskytem alergií a astmatu. Znečištěné ovzduší zhoršuje astma u lidí, kteří touto nemocí trpí. Rostoucí trend ve výskytu astmatu je zřejmý zejména v městském prostředí. Více informací k problematice lze nalézt na <http://www.szu.cz/tema/zivotni-prostredi/vyskyt-astmatu-a-alergii-u-deti>.

Podíl obyvatel v krajích ČR léčených v alergologických ordinacích kraje [%], 2007 Zdroj: ÚZIS

<http://www.mzcr.cz/Verejne/Categories/4-strategie-hlukove-mapy.html>
<http://geoportal.cenia.cz/mapmaker/cenia/portal>

Počet obyvatel v krajích ČR trpících astmatem pod lékařským dohledem (na 100 tis. obyvatel), 2007, Zdroj: ÚZIS

ODKAZY A DALŠÍ INFORMACE

Oficiální webové stránky krajských úřadů

- <http://www.praha-mesto.cz>
- <http://www.kr-stredocesky.cz>
- <http://www.kraj-jihocesky.cz>
- <http://www.kr-plzensky.cz>
- <http://www.kr-karlovarsky.cz>
- <http://www.kr-ustecky.cz>
- <http://www.kraj-lbc.cz>
- <http://www.kr-kralovehradecky.cz>
- <http://www.pardubickykraj.cz>
- <http://www.kr-vysocina.cz>
- <http://www.kr-jihomoravsky.cz>
- <http://www.kr-olomoucky.cz>
- <http://www.kr-moravskoslezsky.cz>
- <http://www.kr-zlinsky.cz>

Odkazy na resortní organizace MŽP

Ministerstvo životního prostředí (MŽP) – <http://www.mzp.cz>

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR) – <http://www.nature.cz>
CENIA, česká informační agentura životního prostředí – <http://www.cenia.cz>
Česká geologická služba (ČGS) – <http://www.geology.cz>
Česká geologická služba – Geofond – <http://www.geofond.cz>
Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP) – <http://www.cizp.cz>
Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ) – <http://www.chmi.cz>
Správa jeskyní České republiky – <http://www.caves.cz>
Správa Krkonošského národního parku – <http://www.knap.cz>
Správa Národního parku a CHKO Šumava – <http://www.npsumava.cz>
Správa Národního parku České Švýcarsko – <http://www.npcs.cz>
Správa Národního parku Podyjí – <http://www.nppodyji.cz>
Státní fond životního prostředí ČR (SFZP) – <http://www.sfzp.cz>
Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví – <http://www.vukoz.cz>
Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka (VÚV T.G.M.) – <http://www.vuv.cz>

Oficiální zkratky krajů České republiky

(uvedené zkratky jsou používány jednotně v celé publikaci)

HL. m. Praha	PHA	Ústecký	ULK	Jihomoravský	JHM
Středočeský	STC	Liberecký	LBK	Olomoucký	OLK
Jihočeský	JHC	Královéhradecký	HKK	Moravskoslezský	MSK
Plzeňský	PLK	Pardubický	PAK	Zlínský	ZLK
Karlovarský	KVK	Vysočina	VYS		

Další informace o životním prostředí České republiky naleznete ve „Zprávě o životním prostředí ČR 2007“ – <http://www.cenia.cz>, <http://www.mzp.cz>.

Podrobnější informace o životním prostředí v jednotlivých krajích ČR podává zbylých 14 publikací ze souboru „Stav životního prostředí v jednotlivých krajích ČR, 2007“ – <http://www.cenia.cz>, <http://www.mzp.cz>.

STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH ČR V ROCE 2007

Zpracovala: CENIA, česká informační agentura životního prostředí

© 2008, Ministerstvo životního prostředí

Spolupracovali: Krajské úřady, Český hydrometeorologický ústav, Státní zdravotní ústav

Grafický design a sazba: Daniela Řeháková

Tisk: LEONARDO

Kontakt:

CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Litevská 8, 100 05 Praha 10

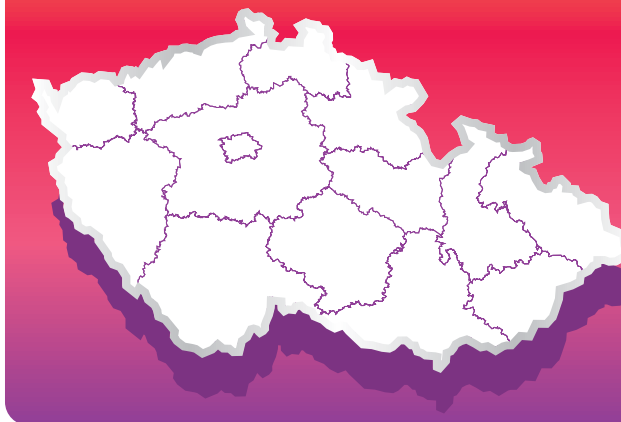
www.cenia.cz, info@cenia.cz, tel.: +420 267 225 340

Tato publikace vznikla za finanční podpory Státního fondu životního prostředí České republiky.
Vytisknuto na papíře vyrobeném bez použití chloru.

2007

Stav životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky

Porovnání krajů

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Obecná charakteristika

Přírodní podmínky České republiky se vyznačují značnou diverzitou nadmořských výšek, charakteristik relíeu, typů krajiny i klimatu, což vytváří i rozdílné podmínky pro využití území. Území státu se nachází na pomezí Hercynského a Alpsko-Himalájského geomorfologického systému, které jsou reprezentovány Českou vysočinou na západě a Karpaty na východě. Reliéf je spíše členitější, nižší se nacházejí

pouze ve sníženinách Českého masivu (Česká tabule) a na východě a jihovýchodě (Vněkarpatské sníženiny a Panonská nížina). Klima je mírné, v západní části více maritimní, směrem na východ přibývá kontinentality. Hlavním klimatotvorným faktorem je nadmořská výška, s jejímž růstem zřetelně přibývá srážek a ubývá teploty. Hydrograficky leží území na „sřeše Evropy“ na rozvodnici mezi Severním, Baltickým a Černým mořem, většina vody z našeho území odtéká. Kostru říčního systému tvoří řeky Labe, Morava a Odra se svými přítoky.

Přírodní podmínky vytvářejí rozdílné charakteristiky hospodářství krajů i potenciálních zátěží životního prostředí. Průmysl se rozvinul zejména v pánevních oblastech ve vazbě na ložiska nerostných surovin (Moravskoslezský a Ústecký kraj), zemědělství v klimaticky teplejších oblastech (kraj Jihomoravský, část Pardubického a Královéhradeckého kraje) či tam, kde bylo zemědělství tradičním odvětvím (Vysočina). V hornatém Karlovarském kraji jsou základem hospodářství kraje služby. Cestovní ruch je významně rozvinutý kromě Karlovarského kraje také v kraji Královéhradeckém, Libereckém, Jihočeském a v Praze, moravské kraje mají cestovní ruch méně rozvinutý, což je z pohledu zátěží životního prostředí pozitivní.

Plzeňský a Jihočeský kraj jsou průmyslovo-zemědělské s nízkou hustotou zalidnění a rozptýleným osídlením, Jihočeský kraj je typický značným počtem a rozlohou chráněných území, z nichž největší je NP Šumava. Liberecký kraj je nejmenším a nejlesnatějším krajem ČR, zemědělsky je využita pouze jeho jižní část. Střední Čechy jsou ovlivněny hlavním městem Prahou, rozvinuté jsou suburbanizační procesy a sektor služeb. Centrální poloha kraje a blízká vzdálenost od Prahy působují i větší frekvenci v silniční dopravě, která znamená v kraji (společně s Prahou) hlavní zátěž životního prostředí. Praha představuje významné centrum politiky, ekonomiky, vzdělávání a kultury, z průmyslového hlediska však není významná. Většina krajů je z ekonomického hlediska poměrně homogenní, výjimku tvoří Olomoucký a zčásti i Moravskoslezský kraj, jejichž severní odlehlá část je ekonomicky výrazně slabší než část jižní.

● Základní socioekonomické údaje krajů ČR Zdroj: ČSÚ

Kraj	Rozloha (km ²)	Počet obyvatel	Hustota zalidnění (obyv./km ²)	HDP/obyv. (PPS/obyv.)*	HDP/obyv. (ČR = 100%)	HDP/obyv. (EU25 = 100%)	Vývoj HDP 2000–2006 (%)
PHA	496	1 212 097	2 443	36 376	208,7	154,8	4,43
STC	11 015	1 201 827	109	16 114	92,5	68,6	5,28
JHC	10 057	633 264	63	15 593	89,5	66,4	4,09
PLK	7 561	561 074	74	16 308	93,6	69,4	4,58
KVK	3 315	307 449	93	13 141	75,4	55,9	2,19
ULK	5 335	831 180	156	14 126	81,1	60,1	3,48
LBK	3 163	433 948	137	14 671	84,2	62,4	4,32
HKK	4 758	552 212	116	15 273	87,6	65,0	3,19
PAK	4 519	511 400	113	14 335	82,3	61,0	4,02
VYS	6 796	513 677	76	14 741	84,6	62,7	4,83
JHM	7 196	1 140 534	159	15 841	90,9	67,4	3,70
OLK	5 267	641 791	122	13 181	75,6	56,1	3,19
MSK	5 427	1 249 897	230	14 863	85,3	63,2	4,32
ZLK	3 964	590 780	149	14 053	80,6	59,8	4,41

● * PPS (Purchasing Power Standard) je společná měna používaná Eurostatem, která vyrovnává kupní síly národních měn převedené z národních měn pomocí parit kupní síly (Purchasing power parity, PPP), což je počet jednotek měny jednoho státu, za který lze koupit stejné množství výrobků a služeb na vnitrostátním trhu jako za jednotku měny jiného státu na jeho vnitřním trhu.

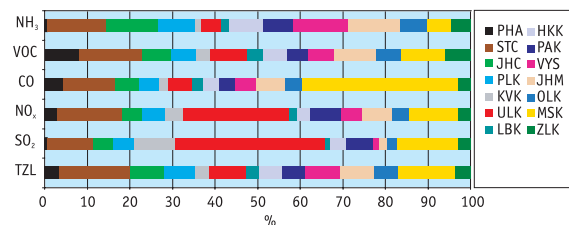

Ovzduší

EMISNÍ SITUACE

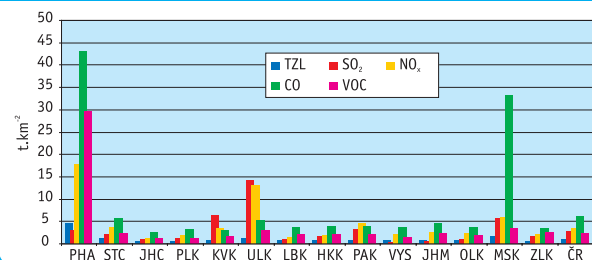
Na celkových emisích hlavních znečišťujících látek se nejvíce podílí kraj Moravskoslezský, Středočeský a Ústecký, tedy oblasti, ve kterých je soustředěna průmyslová výroba a výroba energie a ve kterých dochází k vzrůstající intenzitě silniční dopravy. Měrné emise přepočtené na plochu území dosahují nejvyšších hodnot v kraji Moravskoslezském, Ústeckém a na území HL. m. Prahy. K výrazným změnám emisí v ČR dle předběžných dat za rok 2007 nedošlo. Byl zaznamenán nárůst emisí SO₂ a CO. Emise zbyvajících hlavních znečišťujících látek (TZL, NO_x, VOC a NH₃) stagnují.

● Podíl krajů na celkových emisích hlavních znečišťujících látek v ČR [%], 2007 Zdroj: ČHMÚ

● NH₃ – amoniak, VOC – těkavé org. látky, CO – oxid uhelnatý, NO_x – oxidy dusíku, SO₂ – oxid siřičitý, TZL – tuhé zneč. látky

● Měrné emise hlavních znečišťujících látek v krajích ČR [t.rok⁻¹.km⁻²], 2007 Zdroj: ČHMÚ

KVALITA OVZDUŠÍ

V roce 2007 došlo k poklesu koncentrací znečišťujících látek v ovzduší, který byl dán příznivějšími meteorologickými a rozptylovými podmínkami zejména v lednu a únoru 2007. Ve většině krajů ČR bylo zaznamenáno toto zlepšení, v některých krajích je situace srovnatelná s rokem 2006. Imisní limit pro 24hod. koncentrace PM₁₀ byl v roce 2007 překročen nejvíce v Moravskoslezském, Olomouckém, Středočeském, Ústeckém a Jihomoravském kraji a v HL. m. Prahy. Dosavadní hodnocení indikují, že opětovně dochází k překračování imisního limitu pro benzen v Ostravě. Řada měst a obcí byla vyhodnocena, stejně jako v loňském roce, jako území s překročením cílovým imisním limitem benzo(a)pyrenu. Zvyšující se dopravní zatížení se projevuje překročením imisních limitů včetně tolerance pro oxid dusičitý na dopravně exponovaných lokalitách, konkrétně na 5 stanicích v HL. m. Praha a 1 v Brně.

● Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší a oblasti s překročeními cílovými imisními limity v krajích ČR [% území kraje], 2007, Zdroj: ČHMÚ

Kraj	PHA	STC	JHC	PLK	KVK	ULK	LBK	HKK	PAK	VYS	JHM	OLK	MSK	ZLK	ČR
OZK0*	44,6	4,5	0	0	0	4,1	0,9	0,8	0,2	0	2,4	14,7	50,9	6,7	6,3
0-TV**	87,8	5,3	1,8	1,8	0,9	5,3	2,7	3,4	2,6	0,8	0,8	3,5	22,9	7,8	4,9

● * Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší (tj. s překročeními LV) se rozumí území v rámci zóny nebo aglomerace, kde je překročena hodnota imisního limitu pro ochranu lidského zdraví u jedné nebo více znečišťujících látek (SO₂, suspendované částice PM₁₀, NO_x, Pb, CO a benzen).

** Platí pro kadmium, arsen, nikl a benzo(a)pyren. Ozon není do celkového hodnocení zahrnut z důvodu překročení jeho cílového imisního limitu na většině území České republiky.

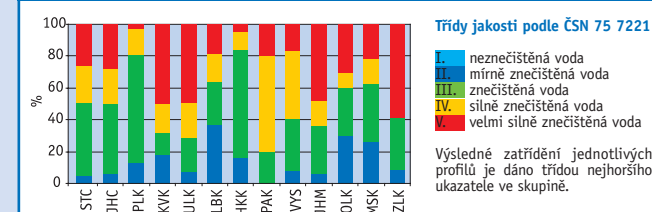

Voda

JAKOST VODNÍCH TOKŮ

Počet hodnocených profilů na úsecích vodních toků protékajících jednotlivými kraji se pohyboval od dvou do 41. Jedná se o profily původní státní sítě sledování jakosti vody v tocích, tzn. pouze vybrané profily na vodohospodářsky významných tocích, kde byla dlouhodobě měřena jakost vod. Nejlepší jakost měly, podle srovnání uvedeného v grafu, vodní toky Královéhradeckého, Libereckého a Plzeňského kraje. Krajské srovnání je však ovlivněno jak statisticky – rozdílným počtem profilů v krajích, tak i charakterem vodních toků (např. vliv transportu znečištěných z horních toků do dolních, vliv průtoku aj.). Do srovnání nebyla zahrnuta Praha, kde byly hodnoceny pouze dva profily – Vltava-Podolí a Berounka-Lahovice.

● Podíl měřících profilů ve třídách jakosti vod ČSN podle skupiny ukazatelů A „Obecné, fyzikální a chemické ukazatele“ v krajích ČR [%], 2007, Zdroj: ČHMÚ

● Počet hodnocených profilů měření jakosti vod se sledováním skupiny ukazatelů A v krajích ČR, 2007

Kraj	STC	JHC	PLK	KVK	ULK	LBK	HKK	PAK	VYS	JHM	OLK	MSK	ZLK
Profilů	39	32	31	22	41	11	19	5	12	31	20	27	12

VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

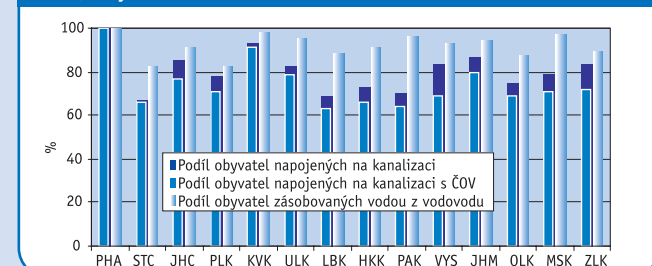
Ve většině krajů pokračoval dlouhodobý pokles celkového objemu vyrobené pitné vody. Výjimkami, kde došlo k meziročnímu zvýšení, byly kraje Středočeský, Liberecký a Pardubický. Počet obyvatel zásobovaných pitnou vodou z vodovodu se meziročně ve všech krajích kromě Moravskoslezského kraje zvýšil. Spotřeba pitné vody na obyvatele v roce 2007 se pohybovala od 83,9 do 101,8 l na obyv. za den. Vyšší spotřebu vody (128,7 l na obyv. za den), i přes její intenzivní pokles od roku 2000, měli pouze obyvatele HL. m. Prahy. K největšímu snížení spotřeby vody (o 23,7 l na obyv. za den) od roku 2000 došlo v kraji Karlovarském. Ztráty pitné vody ve vodovodních sítích jednotlivých krajů v roce 2007 činily 14,2–24,5 %. Nejnižší podíl čistěných odkanalizovaných odpadních vod byl v kraji Vysočina (81,9 %), nejvyšší v HL. m. Praha (100 %).

● Ztráty a spotřeba pitné vody v krajích ČR [% Lobyv.⁻¹.den⁻¹], 2007 Zdroj: ČSÚ

Kraj	PHA	STC	JHC	PLK	KVK	ULK	LBK	HKK	PAK	VYS	JHM	OLK	MSK	ZLK	ČR
Ztráty*	20,7	19,4	19,9	16,1	14,8	24,5	23,4	21,1	15,1	14,3	15,5	19,1	14,2	17,7	18,6
Spotřeba**	128,7	92,5	92,0	98,5	97,6	97,3	98,3	91,2	90,6	84,6	97,2	87,8	101,8	83,9	98,5

● * Podíl ztrát z vody vyrobené pro veřejnou potřebu [%]
** Spotřeba pitné vody na obyvatele [Lobyv.⁻¹.den⁻¹]

● Zásobování pitnou vodou, připojení na kanalizaci a čistírnu odpadních vod krajů ČR [%], 2007, Zdroj: ČSÚ

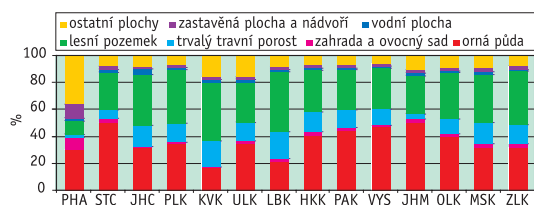
STRUKTURA VYUŽITÍ ÚZEMÍ

Na území ČR převažuje zemědělská půda, která zaujímá 53,8 % rozlohy a v roce 2007 dosahovala 4 249 tis. ha, její výměra však dlouhodobě klesá. Lesní pozemky, jejichž rozloha pozvolna narůstá, se nacházejí na 33,7 % území (2 651 tis. ha), zbytek tvoří vodní plochy (2 %, 162 tis. ha), zastavěné plochy a nádvouři (1,7 %, 131 tis. ha) a ostatní plochy (8,8 %, 694 tis. ha). V kategorii zemědělská půda dominuje orná půda rozlohou 3 032 tis. ha (72 %), která však dlouhodobě klesá a trvalé travní porosty se vzrůstající rozlohou (978 tis. ha, 23 %).

V ČR jsou dále zastoupeny vinnice, nejvýznamněji v Jihomoravském kraji, kde jejich rozloha dosahuje 17 363 ha, ve Zlínském kraji (987 ha), v Ústeckém kraji (390 ha) a ve Středočeském kraji (345 ha). Chmelnice jsou významněji zastoupeny v Ústeckém kraji (6 359 ha), ve Středočeském kraji (3 343 ha) a v Olomouckém kraji (1 020 ha).

Využití území v krajích ČR [%], 2007

Zdroj: ČÚZK

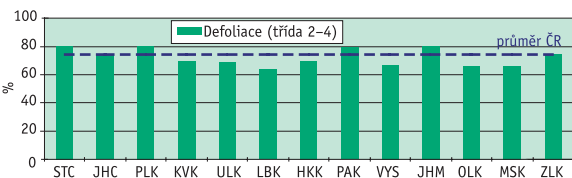

ZDRAVOTNÍ STAV LESŮ

Rok 2007 byl z hlediska ochrany lesa nepříznivý především z důvodu škod způsobených orkánekem Kyrill, které dosáhly téměř 11 mil. m³ polomové hmoty. Nejpostiženějšími byly kraje Jihočeský, Plzeňský, Karlovarský, Středočeský a Moravskoslezský. Významným ukazatelem zdravotního stavu lesů je míra defoliace*.

Míra defoliace jehličnatých porostů starších 60 let (třída 2-4) v krajích ČR [%], 2007

Zdroj: VÚLHM

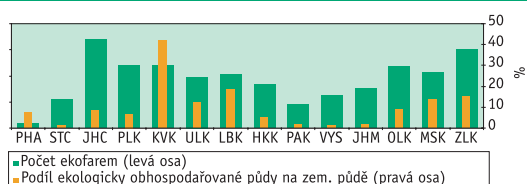

* Defoliace (odlštění) – relativní ztráta asimilačního aparátu (listů nebo jehličí) v koruně poškozeného stromu v porovnání se zdravým stromem, rostoucím ve stejných porostních a stanovištních podmínkách.

Ekologické zemědělství

Počet ekofarem a výměra zemědělské půdy, která je obhospodařována ekologicky, narůstají. Největší nárůst ekofarem v roce 2007 zaznamenal kraj Zlínský (+ 48), Jihočeský (+ 47) a Liberecký (+ 38), naopak pokles nastal v HL m. Praha (- 5). Podíl zemědělské půdy obhospodařované ekologicky se nejvíce zvýšil opět u kraje Jihočeského (+ 7 374 ha), Zlínského (+ 3 891 ha) a Libereckého (+ 3 818 ha), v žádném kraji nedošlo ke snížení její výměry.

Počet ekofarem a podíl ekologicky obhospodařované půdy na zemědělské půdě v krajích ČR [%], 2007, Zdroj: MZE

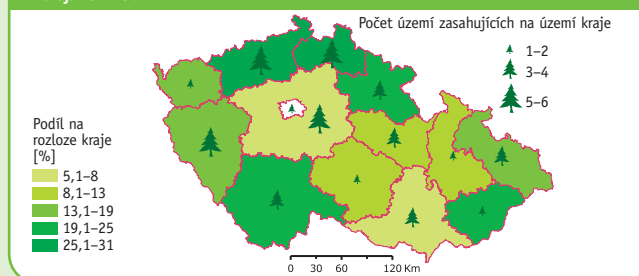

VELKOPLOŠNÁ ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ

Velkoplošná zvláště chráněná území (4 NP a 25 CHKO) zaujímají 15,3 % území ČR. Největší plochu mají vlivem přírodních podmínek na území příhraničních krajů – Libereckého (30,5 %), Zlínského (30,5 %) a Ústeckého (26,3 %). Nejmenší plocha velkoplošných zvláště chráněných území je v HL m. Praze (1 %), Jihomoravském (5,8 %) a Středočeském kraji, kam zasahuje 5 CHKO s poměrně malou rozlohou (7,9 %).

Velkoplošná zvláště chráněná území v krajích ČR, 2007

Zdroj: AOPK ČR

• V případě Hlavního města Prahy zasahuje CHKO Český kras pouze na 1 % území kraje.

MALOPLOŠNÁ ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ

Celkem 2 192 maloplošných zvláště chráněných území zaujímá 1,2 % území ČR.

Počet a rozloha maloplošných zvláště chráněných území a jejich podíl na rozloze krajů [ha, %], 2007, Zdroj: AOPK ČR

Kraje	PHA	STC	JHC	PLK	KVK	ULK	LBK	HKK	PAK	VYS	JHM	OLK	MSK	ZLK
NPR	0	16	12	6	6	11	7	6	3	7	18	11	10	6
NPP	7	16	10	5	7	13	8	1	2	3	13	11	7	2
PR	15	78	100	83	30	53	36	38	39	67	96	51	70	38
PP	66	113	180	82	25	63	61	67	53	92	154	64	56	123
Celkem	88	223	302	176	68	140	112	112	97	169	281	137	143	169
Rozloha (ha)	2 148	12 454	14 055	8 731	3 355	3 331	6 130	11 839	5 224	4 454	8 476	6 076	6 555	1 916
Podíl* (%)	4,33	1,13	1,40	1,15	1,01	0,62	1,94	2,49	1,16	0,80	1,18	1,15	1,21	0,48

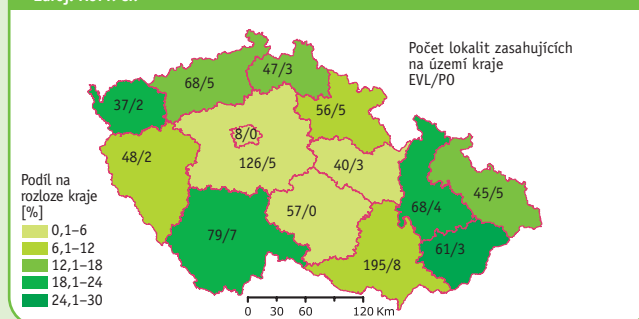
• NPR – národní přírodní rezervace; NPP – národní přírodní památka; PR – přírodní rezervace; PP – přírodní památka
* Podíl rozlohy maloplošných zvláště chráněných území na rozloze kraje.

SOUSTAVA NATURA 2000

V rámci Natury 2000 bylo k roku 2007 vymezeno v ČR celkem 38 ptačích oblastí (PO). V Národním seznamu evropsky významných lokalit (EVL) bylo zařazeno 879 lokalit, včetně 17 nově doplněných a jedné vyřazené EVL v panonské oblasti v roce 2007. Lokality Natura 2000 zaujímají celkem 13,3 % území ČR.

Lokality Natura 2000 (EVL a PO) v krajích ČR, 2007

Zdroj: AOPK ČR

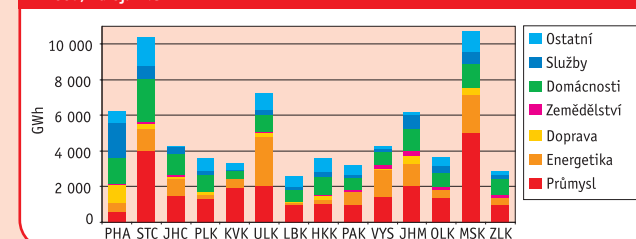
• EVL – evropsky významná lokalita, PO – ptačí oblast

SPOTŘEBA ELEKTRICKÉ ENERGIE

Vhodným ukazatelem pro hodnocení energetiky je spotřeba elektrické energie v sektorovém členění. Nejvyšší spotřebu elektrické energie vykazují kraje Moravskoslezský a Středočeský díky svým vysokým podílům spotřeby v průmyslu. Další v pořadí je Ústecký kraj, kde je významná spotřeba v oblasti energetiky.

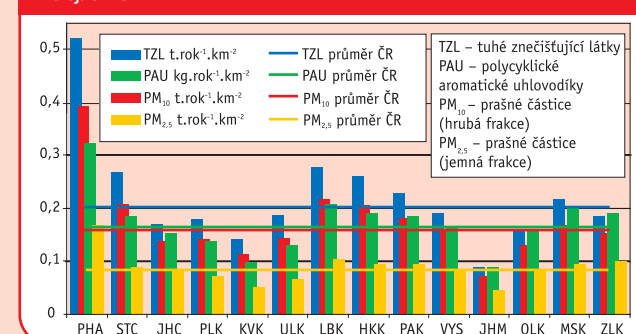
Hrubá spotřeba elektřiny v jednotlivých sektorech národního hospodářství krajů ČR, 2007, Zdroj: ERÚ

EMISE Z VYTÁPĚNÍ DOMÁCNOSTÍ

Vysoké hodnoty emisí z vytápění domácností v HL m. Praha jsou ovlivněny skutečností, že v Praze je nejvyšší počet domácností na jednotku plochy.

Měrné emise z vytápění domácností v krajích ČR [t.rok⁻¹.km⁻², kg.rok⁻¹.km⁻²], 2006* Zdroj: ČHMÚ

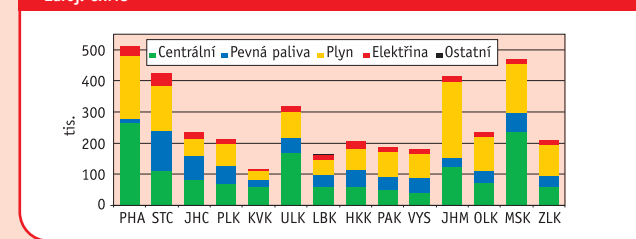
* Údaje za rok 2007 se dle předběžných údajů ČHMÚ nebudou příliš lišit.

STRUKTURA VYTÁPĚNÍ DOMÁCNOSTÍ

Rozložení druhů vytápění se v jednotlivých krajích výrazně liší. V regionech s velkými aglomeracemi – Praze, Moravskoslezském a Ústeckém kraji převažuje centrální vytápění, ale například v Jihomoravském kraji je nejvýznamnější otop plynem, kde jej využívá přes 60 % domácností. Vytápění pomocí elektřiny je poměrně rovnoměrné ve všech krajích, představuje průměrně 6,3 % domácností.

Druhy vytápění domácností v krajích ČR [tis. domácností], 2007

Zdroj: ČHMÚ

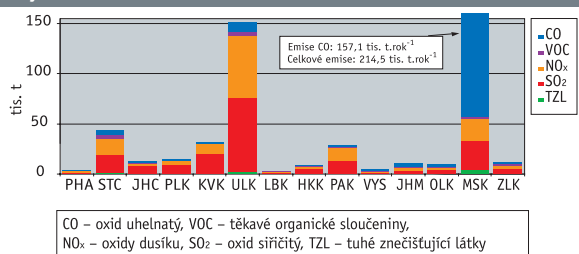

Průmysl, těžba

EMISE Z PRŮMYSLU

Podíl emisí z průmyslu úzce souvisí s charakterem kraje z hlediska koncentrace průmyslu a výroby energie. Největší množství emisí vykazují kraje charakteristické výrobou elektrické energie v tepelných elektrárnách a energeticky a materiálově náročnou průmyslovou výrobou (zpracování kovů, chemická výroba). Jedná se především o kraje Moravskoslezský, Ústecký, Středočeský, Karlovarský a Pardubický.

Emise z velkých zdrojů znečišťování (REZZ01)* v krajích ČR [tis.t.rok⁻¹], 2007
Zdroj: ČHMÚ

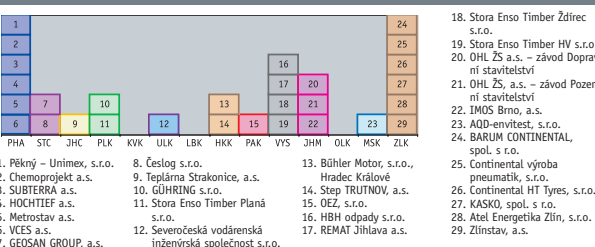

* REZZ01 – stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW a zařízení zvláště závažných technologických procesů.

PODNIKY EMAS

V České republice je již 29 společností se zavedeným systémem environmentálního managementu dle EMAS.

Rozmístění podniků se zavedeným systémem environmentálního managementu dle EMAS v krajích ČR, 2007, Zdroj: CENIA

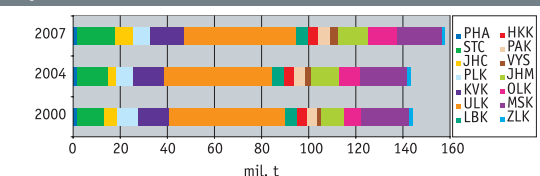

TĚŽBA SUROVIN

Jednotlivé kraje ČR se podílejí na těžbě nerostných surovin diferencovaně. Největší těžby vykazují kraje, které jsou charakteristické těžbou energetických surovin nebo těžbou surovin pro stavební účely.

Ústecký kraj se díky těžbě hnědého uhlí podílí na těžbě surovin největším dílem a představuje cca 30 % celkové těžby ČR. Moravskoslezský kraj zaujímá v těžbě surovin druhé místo a je spjat především s těžbou černého uhlí. Ve Středočeském kraji má rozhodující význam těžba stavebních surovin a vápenců. V Karlovarském kraji dominuje těžba hnědého uhlí a kvalitního kaolínu. Těžba v Jihomoravském a Olomouckém kraji je zastoupena především těžbou stavebních surovin, vápenců a cementářských surovin.

Vývoj rozložení těžby v krajích ČR [mil. t], 2000–2007
Zdroj: ČGS-Geofond

Doprava

CHARAKTER A INTENZITA DOPRAVY

Kostru dopravní sítě v ČR tvoří nadregionální centra – Praha, Brno a Ostrava, regionální centra v podobě krajských měst, jejich propojení a napojení na evropský silniční a dálniční systém. Nejvyšší intenzity dopravy jsou dosahovány v HL. m. Praha a jejím okolí, kde se pohybuje až kolem 100 tisíc vozidel za den. V okolí Brna (Jihomoravský kraj) jsou intenzity dopravy až kolem 60 tisíc vozidel za den, v případě Ostravy (Moravskoslezský kraj) jsou intenzity nižší, okolo 30 tis. vozidel denně. Naopak nejmenší intenzity dopravy jsou v odlehlejších regionech mimo hlavní dopravní tahy. Jedná se o kraj Karlovarský, sever Olomouckého kraje a kraj Zlínský.

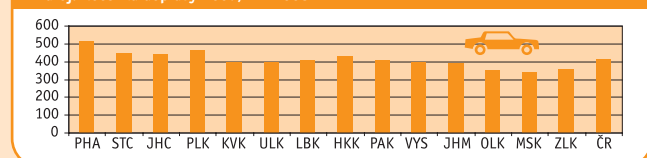
Podíl přepraveného nákladu jednotlivými druhy dopravy na celkovém přepraveném zboží v krajích ČR [%], 2007, Zdroj: Ročenka dopravy 2007, MD 2008

AUTOMOBILIZACE A HUSTOTA DOPRAVNÍ SÍTĚ

Automobilizace (počet automobilů na obyvatele) je nejvyšší v Praze, kde přesahuje 500 vozidel na 1 000 obyv. Nejnižší je v Olomouckém a Moravskoslezském kraji, kde se pohybuje okolo 350 osobních vozidel na 1 000 obyv. Hustota silniční sítě se v ČR pohybuje mezi 0,5–0,9 km/km², nejvyšší je v HL. m. Praha, v kraji Středočeském a Pardubickém, nejnižší v kraji Zlínském a Jihomoravském.

Počet automobilů do 3,5 t na 1 000 obyvatel v krajích ČR, 2007
Zdroj: Ročenka dopravy 2007, MD 2008

EMISE Z DOPRAVY

Znečištění ovzduší z dopravy (zejména silniční) je nejvyšší v oblastech s nejintenzivnější dopravou. Jedná se o kraj Středočeský, na jehož území je ročně vyprodukováno cca 20 % veškerých národních emisí z dopravy a který má i nejvyšší měrné emise z dopravy, dále HL. m. Praha, kde je znečištění z dopravy kumulováno na malé ploše a Jihomoravský kraj s intenzivní tranzitní dopravou. Nejnižší emise z dopravy má kraj Karlovarský, Liberecký, Olomoucký a Zlínský.

Měrné emise z dopravy v krajích ČR, 2007 [t.km⁻²]
Zdroj: CDV, 2007

Kraj	CO ₂	PM	NO _x	VOC	CO
PHA	3 188	0,640	11,000	6,600	37,500
STC	312	0,117	0,592	0,682	3,423
JHC	119	0,040	0,590	0,260	1,320
PLK	173	0,067	0,904	0,380	1,888
KVK	140	0,050	0,680	0,304	1,547
ULK	206	0,073	1,019	0,449	2,281
LBK	182	0,060	0,856	0,394	2,040
HKK	196	0,069	0,958	0,426	2,170
PAK	192	0,071	0,972	0,420	2,112
VYS	218	0,087	1,160	0,480	2,365
JHM	287	0,082	1,456	0,630	3,153
OLK	210	0,079	1,076	0,460	2,304
MSK	246	0,082	1,155	0,532	2,750
ZLK	198	0,070	0,960	0,430	2,200
ČR	245	0,081	1,180	0,510	2,570

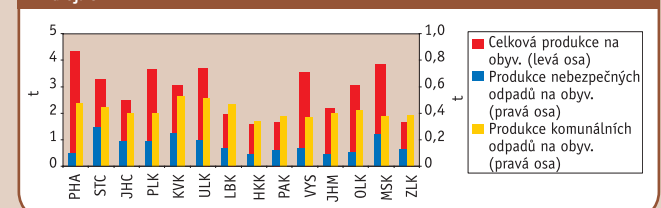

Odpady

PRODUKCE ODPADŮ

V České republice je nejvíce odpadu (přečteno na jednoho obyvatele) vyprodukováno v Karlovarském, Ústeckém a Libereckém kraji a v HL. m. Praha. Nebezpečný odpad je tvořen nejvíce ve Středočeském, Karlovarském a Moravskoslezském kraji. Naopak nejmenší množství odpadů na obyvatele bylo v roce 2007 vyprodukováno v Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém a Zlínském kraji.

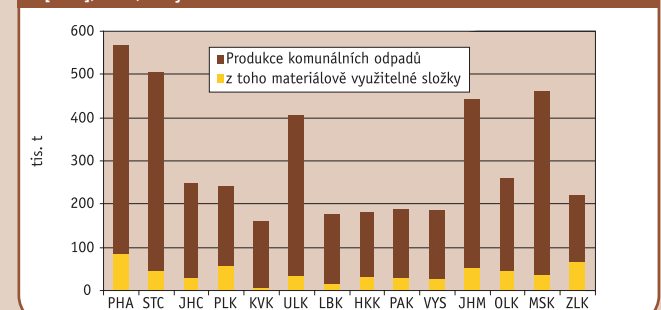
Produkce odpadů na obyvatele v krajích ČR [t], 2007
Zdroj: CENIA

MATERIÁLOVÉ VYUŽÍVÁNÍ KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ

Největší podíl materiálově využitelných složek z komunálních odpadů tvoří ve většině krajů papír a lepenka, plasty, kovy, sklo a biologicky rozložitelný odpad. Naopak nejnižší podíl na materiálově využitelných složkách tvoří celorepublikově elektrozařízení, textil, baterie a akumulátory.

Produkce komunálních odpadů a jejich materiálově využitelné složky v krajích ČR [tis. t], 2007, Zdroj: CENIA

SKLÁDKOVÁNÍ ODPADŮ

Snížení podílu odpadů, které jsou odstraňovány skládkováním, je jedním z hlavních cílů Plánu odpadového hospodářství ČR. Současný trend ukládání odpadů na skládky ukazuje, že se tyto cíle daří plnit, a to i navzdory stále se zvyšujícímu počtu obyvatel a vznikajícím průmyslovým podnikům v krajích.

Na množství odpadů odstraněných v jednotlivých krajích skládkováním má značný vliv hustota zalidnění, zatíženost průmyslem a v neposlední řadě možnosti nakládání s odpady. To znamená, že množství odpadů odstraněných skládkováním závisí také na množství skládek v kraji, případně na množství jiných zařízení k nakládání s odpady, na kterých je možné odpady odstraňovat, případně využívat.

Množství odpadů odstraněných skládkováním v krajích ČR [tis. t], 2007
Zdroj: CENIA

